

In een koffiehuis brengt Jonas
pannenkoeken terug naar de keuken.
De ongeduldige klanten denken
dat hij de kelner is.
Maar hij is niet van plan om heen en
weer te lopen.
Tot hij een fooi krijgt ...



Dit boek is gedrukt op papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC) draagt. Dit FSC-label biedt u de garantie dat het gebruikte hout en papier enkel afkomstig zijn uit goed beheerde bossen.

Herdruk 2011/375
ISBN 978 90 8661 051 8
K.B. D/2005/0147/226
Bestelnr. 60 1020 428
NUR 191

Tekeningen: Linda Schacht

Verantwoordelijke uitgever
die Keure
Kleine Pathoekeweg 3, 8000 Brugge
H.R. Brugge 12 225
© Copyright die Keure, Brugge



Niets uit deze uitgave mag vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. No part of this book may be reproduced in any form by print, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Ik oefen.

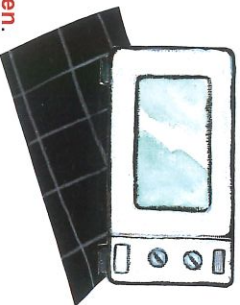
bestelling	pannen koeken zaak	pannenkoekenzaak
zonderling	vakantie werk	vakantiewerk
plotseling	zomer vakantie	zomervakantie
	rechter broek zak	rechterbroekzak
vakantie	binnen stormen	binnenstormen
politie		
	extra	
minuut	plastic	
kapitaal	magnetron	
Liliane	job	
	café	
cent	skateboard	
precies		
speciaal	kin der ar beid	kinderarbeid
cola	wie ler toe ris ten	wielertoeristen
truc		
plastic		
oma's		
kijk 's	kijk eens	
zo 'n	zo een	



blz.

- 1 Wat kijk jij **somber**.
Wat kijk je **bedrukt**.

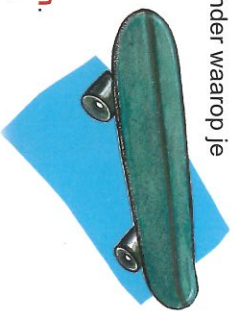
- 5 De pannenkoek moet drie minuten in de **magnetron**.
De pannenkoek moet drie minuten in de **microgolfoven**.



- 5 Ze heeft **hoogrode wangen** door zich te haasten.
Ze heeft een **sterke blos** op haar wangen door zich te haasten.
6 Hij heeft geen zin om voortdurend van de een naar de ander te **draven**.
Hij heeft geen zin om voortdurend van de een naar de ander te **lopen**.
7 Je krijgt nog een dikke **fooi op de koop toe**.
Je krijgt er nog een dikke **fooi bovenop**. Een **fooi** is het zakgeld dat de kelner (soms) krijgt als hij mensen in een café of restaurant bedient.



- 8 Een **skateboard** is een plank met wieljes onder waarop je allerlei kunstjes kunt uitvoeren.
9 Hij telde hoe groot zijn **kapitaal** al was.
Hij telde hoeveel **geld** hij al had.
9 Een **vrek** is iemand die heel gierig is.
9 Zijn hand uitsteken leek te veel op **schooien**.
Zijn hand uitsteken leek te veel op **bedelen**.



- 10 Toen heeft ze **niemendal** gegeven.
Toen heeft ze **helemaal niets** gegeven.
11 **Op zijn dooie gemak** vertrok hij naar tafel twaalf.
Zonder zich te haasten vertrok hij naar tafel twaalf.
12 Hij vindt deze vrouw echt wel **een zonderling schepsel**.
Hij vindt deze vrouw echt wel **een raar mens**.
15 De vrouw **priemt** haar **kloeke boezem** nog meer **vooruit**.
Het lijkt alsof de vrouw haar **grote borsten vooruitsteekt**.
17 De vrouw **bazuint** dat kinderarbeid in België verboden is.
De vrouw **zegt luidop voor iedereen** dat kinderarbeid in België verboden is.
Een **bazuin** is eigenlijk een soort trompet.
17 Ik ben **eraan voor mijn moeite**.
Ik heb **al deze moeite voor niets** gedaan.
18 **Doe me een lol** en ga altijd naar Sanders.
Doe me een plezier en ga altijd naar Sanders.
20 Ik **pas geld bij** tot je genoeg hebt voor je skateboard.
Ik **geef geld bij** tot je genoeg hebt voor je skateboard.

Dat ding met wielmpjes



'Oei oei, Jonas. Wat kijk jij somber 🙄', zegt oma.
Jonas haalt zijn schouders op.
Hij is niet van plan om te vertellen wat hem vanmorgen is overkomen.

Ze zitten op het terras van De Bosrand, het koffiehuis van oom Theo.

Oom Theo brengt voor elk een schoteltje met aardbeien en twee dampende pannenkoeken.

Jonas eet gauw een hap van zijn pannenkoek en net op dat moment komt een groep wielertoeristen aan.

Ze zetten hun fietsen tegen de bomen aan de overkant en binnen de kortste keren zit het grote terras helemaal vol.

Ze komen zelfs de vrije stoelen bij oma en Jonas weghalen.

'Ik ga Theo helpen', zegt oma.

Ze heeft nog geen hap binnen.

Jonas eet verder, maar zo in zijn eenijde smaken de pannenkoeken niet zo lekker.

En de aardbeien zijn minder zoet.

Hij is gauw klaar.

Wat nu?

Hier blijven zitten?

Geen sprake van.

Hij besluit bij oom Theo in de keuken te gaan.



Oma's aardbeien en pannenkoeken neemt hij mee.

Hij is nog geen tien stappen ver of er roept al een vrouw: 'Breng de aardbeien naar hier!'

Aan tafel vier roept een man:

'Nee, naar hier, naar tafel vier!'

En een andere man: 'Voor mij een glas bier.'

Jonas blijft staan.

Het geroep kwam van drie verschillende kanten.

Waar zou hij dan eerst heen moeten?

Nee, hij begint er niet aan.

Naast hem zit een heel oud heertje, met nog alleen een dunne rand witgrijs haar.

Achteraan op zijn hoofd lijkt dat haar op een zilveren kroon die te diep is gezakt.

'Als je even tijd hebt,' vraagt de man, 'breng je dan een kop warm water? Kan dat?'

'Tuurlijk,' antwoordt Jonas.

En vlak erna denkt hij: zou dat op de kaart staan, een kop warm water?

Hij wil het aan oom Theo vragen.

Die oude man zeurde niet zoals die anderen.

Jonas loopt door naar de keuken.

Daar staat oom Theo stralend pannenkoeken te bakken.

Het ruikt er overheerlijk.

'Nu valt er een cent te verdienen', glimft hij.

Hij ziet oma's koude pannenkoeken en de aardbeien.

'De pannenkoeken moeten in die plastic emmer', wijst hij.

'Daar zullen de kippen vanavond blij mee zijn!



En zet het schotelige aardbeien maar bij de andere schoteltes.'

'Iemand vroeg om een kop warm water', zegt Jonas.

'Dat zal voor in de koffie zijn', antwoordt oom Theo.

'Daar staan de kannetjes. Ze moeten anderhalve minuut in de magnetron'.

In die anderhalve minuut stuift oma de keuken binnen. Ze heeft hoogrode 🍷 wangen door zich te haasten.

Met een groot, leeg dienblad komt ze borden met pannenkoeken halen.

Die staan al klaar.

'Doe het kalm aan, hé mammie', zegt oom Theo.

Jonas haalt het kannetje uit de magnetron, zet het op een dienblad en loopt voorzichtig de keuken uit en de zaal door.

Hij komt op het terras en meteen wordt er weer naar hem geroepen.

'Toch boter erbij!'

En een meisje:

'Ik wil appelsap in plaats van cola!'

En aan een andere tafel:

'Wij van tafel vier, wij wachten al een eeuw!'

Maar Jonas is niet van plan om de hele middag van de een naar de ander te draven .

Hij zet het kannetje warm water neer bij het oude heertje.

'Dankuwel', zegt die en hij stopt Jonas iets in de hand.

'Voor jou', fluistert hij.



Het is een euro, een hele euro, alleen maar om een kannetje water tot hier te brengen.

Het is helemaal niet hard werken in een pannenkoekenzaak, en je krijgt nog een dikke fooi op de koop toe .

Nu snapt hij waarom zijn grote zus bij oom Theo komt voor haar vakantiewerk.

Hé, denkt hij, als ik twintig keer een bestelling naar

een tafel breng, dan heb ik precies het bedrag voor een nieuw skateboard 🏠!

Zijn oude skateboard heeft hij gisteravond buiten op straat laten liggen, en vanmorgen was het weg.

Gepikt.

En dat op de eerste dag van de zomervakantie!

Papa en mama zeiden dat een skateboard twintig euro kost, en dat ze niet van plan zijn om gauw een nieuw te kopen.

Hij had maar niet weer zo slordig moeten zijn.

Jonas stopt de euro in zijn zak en kijkt om zich heen.

Niet alleen voor oom Theo valt iets te verdienen, ook voor hemzelf!

Naar welke tafel moet hij boter brengen?

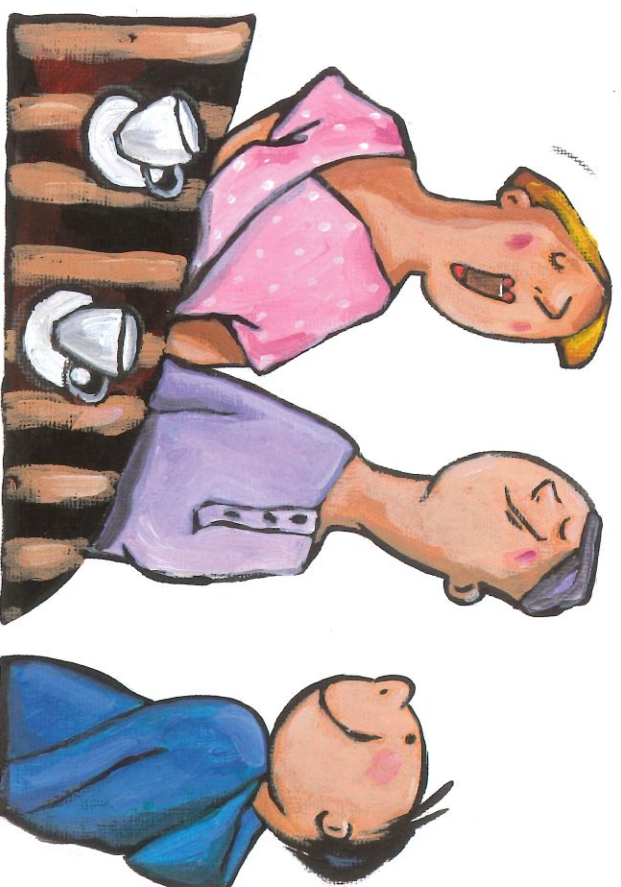
En appelsap in plaats van cola?

En wie wacht hier al een eeuw lang?

Zo rent Jonas heen en weer tussen de keuken en het terras.

De fooi die hij krijgt, stopt hij snel in zijn rechterbroekzak.

Hij neemt niet eens de tijd om te kijken hoeveel hij al heeft.



Wel tast hij af en toe in die rechterzak, al kan hij onmogelijk precies voelen hoe groot zijn kapitaal 🏠 al is.

Maar al gauw gaan de zaken minder goed.

Sommigen geven alleen een paar centen, anderen geven helemaal niets.

Voor die vrekken 🏠 heeft hij een truc bedacht.

Zijn hand uitsteken als er niets wordt gegeven doet hij niet, dat lijkt te veel op schooien 🏠.

Wel blijft hij lang bij zo'n tafel staan, zo lang tot hij er zelf ongemakkelijk van wordt.

Uit eerlijke schaamte stoppen sommige klanten hem dan toch nog gauw iets toe.

Maar soms laten ze hem daar zomaar staan, of zeggen ze superlief en tot drie keer toe 'Dankjewel'.

Maar daar is het hem niet om te doen, nog voor geen duizend dankjewels kun je in de winkel een skateboard kopen.

Hij onthoudt goed wie niets heeft gegeven.

Als die nog iets bestellen, laat hij ze extra lang wachten. Als straf.

Aan tafel twaalf roept een dikke dame hem dringend terug.

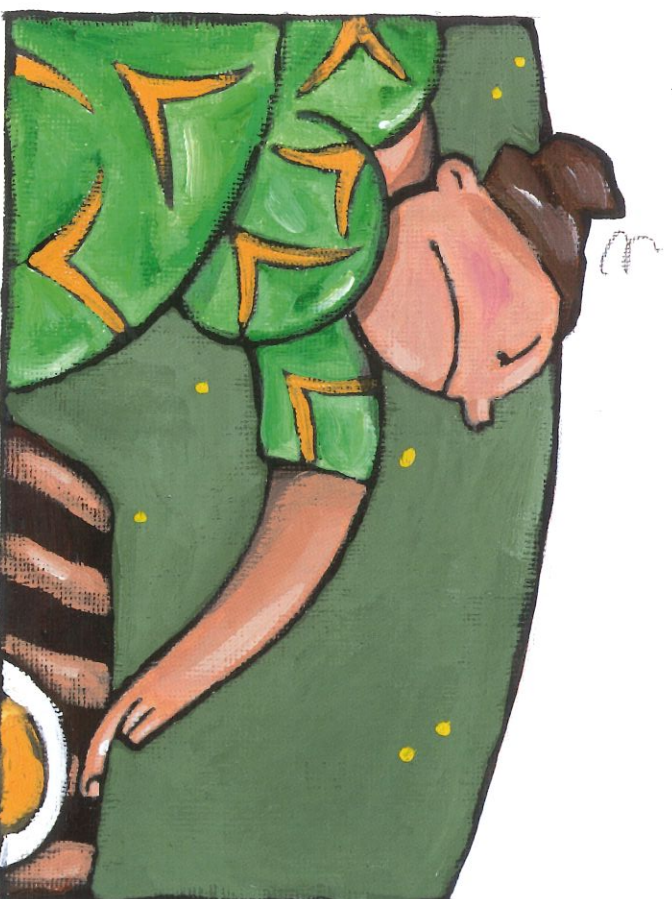
Wil ze nog iets bestellen?

Misschien, maar hij haast zich niet.

Toen hij haar daarnet de Bretoense pannenkoeken bracht, toen heeft ze niemandal 🍽️ gegeven.

Dus ...

Jonas kijkt uitgebreid om zich heen op het grote terras, hij wil eerst de andere klanten bedienen.



Maar niemand bestelt nog iets.

Dus vertrekt hij op zijn dooie gemak 🚶 naar tafel twaalf.

'Kijk 's hier!', roept de dikke dame terwijl Jonas nadert.

'Kijk 's wat hier ligt!'

Een euro!, floept het door zijn hoofd.

Ze wil toch nog een fooi geven!

Meteen erna schaamt hij zich.

Wat is dat toch met hem?

De hele ochtend heeft hij niet één keer aan geld gedacht, en na die eerste fooi is hij met niets anders meer bezig.

'Bezie dat hier!', roept de dikke vrouw opnieuw.

Ze roept zo hard dat heel wat klanten omkijken naar tafel twaalf.

Oma hoorde het ook.

Ze komt tegelijk met Jonas bij de tafel aan.

'Kijk maar goed!', eist de dame.

Met haar mes wijst ze naar het lapje pannenkoek dat is overgebleven.

Nee, over een fooi gaat het niet, een fooi kan onmogelijk IN een pannenkoek zitten.

Toch blijft Jonas staan, hij vindt deze vrouw echt wel een zonderling schep^{se}sel.

Met haar linkerhand tilt oma het bordje op, met haar rechter duwt ze haar bril wat omhoog en kijkt onder de glazen door.

Dan laat ze haar bril weer zakken en zet ze het bordje terug op de tafel.



'Ik zie niets speciaals', zegt oma.

'O nee?!', doet de dikke dame.

'Nee', antwoordt oma.

'In Bretoense pannenkoeken worden schijfjes appel meegebakken en dat hebben we gedaan.'

De vrouw haalt diep adem.

'Wie heeft de appel geschild?', vraagt ze.

Met een nijdig rukje wijst haar hoofd naar Jonas.

Ze zegt: 'Zeker dat klein manneke?'

Klein manneke!

Hij loopt hier wel zelf zijn nieuwe skateboard te verdienen!

Woedend is hij.

Binnen in zijn hoofd scheldt hij:

Bol wijf! Pompoen! Mammoet!

Aan die woorden denkt hij nooit als hij Trees van de bieb ziet, of juf Liliane van de vierde klas.

En die zijn minstens even dik.

Oma antwoordt rustig:

'Die appel heb ik geschild.'

'Er zit nog een hard velletje van het klokhuis in', klaagt de vrouw.

Ze klaagt zo luid dat het hele terras het kan horen.

'Luister eens goed', zegt oma, en ze klinkt al een beetje minder rustig.

'U zag toch ook hoe hier een grote groep binnenkwam en hoe wij alle tafels tegelijk moesten bedienen?

En dat ene velletje, dat is toch niet zo erg?'

'Toch wel', mokt de vrouw. 'Ik eis een andere pannenkoek.'

Heel even is oma sprakeloos, ze zegt noch ja noch nee.



De vrouw gooit haar hoofd in haar nek,

priemt haar kloeke boezem 🗿 nog meer vooruit en dreigt: 'Anders verwittig ik de politie.'

De enkele klanten die nog niet keken, houden nu ook op met eten.

Hebben ze dat goed gehoord?

Moet de politie komen?

Alleen het oude heertje geniet rustig verder van zijn koffie.

'Ja, mevrouw, doet u dat', spot oma.

'Bel de politie. Vertel hun dat er een velletje van het klokhuis in uw pannenkoek zat. Ik wed dat ze hier zullen binnenstormen en dat ze ...'
'Het gaat niet om mijn pannenkoek', onderbreekt de vrouw.
Ze bekijkt Jonas van kop tot teen terwijl ze zegt:
'Ik vertel de politie dat hier kinderen werken.'



Nog voor oma het snapt, weet Jonas het al:
dit gaat om hem!
'Kinderarbeid mag niet in België', bazuïnt  de vrouw.
'Dat is bij wet verboden. Er staan hoge boetes op.'
Lapl, schrikt Jonas, ik ben eraan voor mijn moeite .
In andere landen moeten kinderen soms werken,
zelfs kinderen jonger dan hij, dat zag hij eens op tv.
Maar hier in zijn eigen land ...
En hij zal niet alleen de fooien moeten teruggeven,
hij zal op de koop toe ook een boete moeten betalen.
Zijn nieuwe skateboard kan hij wel vergeten.
Eindelijk snapt ook oma wat de vrouw precies bedoelt.
'Dit is mijn kleinzoon', verklaart ze.
'Hij is zo lief geweest een handje toe te steken toen
het hier plotseling zo druk werd. Geld krijgt hij daar
niet voor.'
Jonas kijkt heel even naar zijn rechterbroekzak.
Die puilt toch niet uit?
Nee, zo groot waren de fooien nu ook weer niet.
'Maar kinderen kunnen altijd wat zakgeld gebruiken',
gaat oma verder.
'Daarom ben ik van plan om de jongen achteraf

iets te geven. Omdat hij zo goed geholpen heeft, zonder dat ik het hoefde te vragen.

Als u dat kinderarbeid noemt ...'

'Bij Sanders zou het anders gaan', snuift de vrouw, haar neus in de lucht.

'Bij Sanders zouden ze niet één maar twee pannenkoeken brengen.

Maar dat is dan ook een uitstekend koffiehuis.'

'Doe me een lol ☹️', antwoordt oma, 'en ga voortaan altijd naar Sanders.'

De vrouw schiet overeind, grist met een woest gebaar haar handtas van de tafel en schommelt weg.

Op het terras komt het gebabbel weer op gang.

Als de hele groep is weggegaan zegt oma:

'Je hebt flink je best gedaan, Jonas.

Maar wat wel vreemd is, je kijkt lang niet meer zo sip als toen we hier aankwamen.'

Jonas aarzelt.

Zal hij het toch bekennen?

Ja.

Hij vertelt van zijn skateboard, en hij biecht ook eerlijk op dat hij geld kreeg van sommige klanten.



'Laat eens zien', zegt oma.

Hij legt de inhoud van zijn rechterbroekzak op tafel.

Twee prachtige kastanjes, een vieze zakdoek, en het geld.

Eén stuk van een euro, twee van 50 cent, vier van 20 cent, en nog een heleboel kleintjes.

Oma heeft alles snel geteld.

'Vijf euro en vierenvijftig cent', zegt ze.

Jonas is ontgoocheld.

Hij kijkt weer net zo somber als in het begin.

Oma snapt het.

'Ik heb een voorstel', zegt ze. 'Je helpt mee met opruimen en dan pas ik geld bij  tot je genoeg hebt.

Goed?'

'Heel goed', antwoordt Jonas.

Hij neemt zich voor volgende week eens gratis voor niks te komen helpen.

Hij moet heel wat keren met dienbladen vol vuile vaat naar de keuken lopen.

Daarna helpt hij de tafels afwassen, en de vloer vegen.

Toch loopt hij nog wat te piekeren.

Straks heeft hij geld genoeg voor zijn nieuwe skateboard, maar papa en mama zullen niet meteen naar de winkel willen.

Ze zullen hem nog even laten wachten.

Een uur later is het hele terras weer kraaknet, alsof er nog geen klant gekomen is die dag.

Jonas veegt het zweet van zijn voorhoofd.

'Gaan jullie nu maar zitten', zegt oom Theo.



'Ik breng verse pannenkoeken.

Jij hebt er nog geen gegeten, mammië.

En bij Jonas is er misschien alweer wat plaats, misschien kan er alweer een pannenkoekje bij.'

Jonas knikt heffig.

Maar oma schudt haar hoofd.



'Nu hebben we geen tijd', zegt ze.
'O nee?' Om Theo is verbaasd.
'Nee', antwoordt oma.
'Eerst moeten we op boodschap.
We kopen samen een, eh, een ...'
Ze kan het moeilijke woord niet vinden.
Daarom vraagt ze Jonas:
'Hoe heet zo'n ding ook weer, zo'n ding met wieltjes?'